

Zprávy z kraje

Obce dostanou na dotacích
o pět milionů korun navíc.

Pandemie nesmí ohrozit jejich projekty

Hejtman Martin Netolický inicioval jednání krajských radních, na kterém bylo rozhodnuto, že v rámci rozpočtu bude z dílčích rezerv vyčleněno pět milionů korun na navýšení Programu obnovy venkova, a to konkrétně na projekty Místních akčních skupin. I přes dopady pandemie koronaviru chce kraj v maximální možné míře podpořit projekty na obcích a pomoci také fungování obecních prodejen.

„I přesto, že jsme byli nuceni přehodnotit dotační politiku kraje v některých oblastech, tak stále rozdělujeme přes 300 milionů korun, z toho přes 105 milionů do podpory venkova, životního prostředí a zemědělství. Po dohodě s kolegy jsem navrhl, abychom navýšili o pět milionů korun krajský Program obnovy venkova a umožnili jsme realizaci projektů Místních akčních skupin v rámci programu Malý LEADER. Celkově tak máme na Program obnovy venkova připraveno 35 milionů korun, což je za současné nelehké situace maximum možného,“ uvedl hejtman Martin Netolický. „Tímto krokem chceme podpořit další investiční činnost na venkově, ale také evropsky uznávanou metodu „komunitního života a plánování“ na venkově. Předpokládám, že se v letošním roce jedná o poslední prostředky, které budeme schopni z krajského rozpočtu poskytnout. Věřím, že i díky této podpoře zůstane zachována investiční činnost také na obcích stejně tak, jako bude zachována v případech, kdy je kraj investorem,“ řekl hejtman.

Ten také připomněl, že kraj v rámci Programu obnovy venkova nijak neomezil podporu fungování vesnických prodejen, dotace na ekologickou výchovu, záchranné stanice, vodní hospodářství či pro začínající včelaře.

**Kraj letos podpoří fungování
téměř stovky obecních prodejen**

Malé obecní prodejny jednoznačně v průběhu koronavirové pandemie splnily svoji primární úlohu, a to zásobovat obyvatele základními potravinami.

Z prvňáčků se stali čtenáři

Pardubický kraj se proto i přes předpokládaný propad v daňových příjmech rozhodl, že podporu provozovatelům prodejen zachová v plné výši tak, jak bylo avizováno. Celkově je tak v plánu rozdělit 5,3 milionů korun.

„Podpora obecních prodejen, se kterou jsme začali již v roce 2009, se dlouhodobě ukazuje jako správný krok, a o to více v posledních měsících. I přes očekávané propady v daňových příjmech budou obecní prodejny jedním z dotačních titulů, které nebudeme nijak upravovat a žádosti provozovatelů prodejen, což jsou z velké části obce, pokryjeme dle plánu,“ uvedl hejtman Martin Netolický. „V tuto chvíli jsme připraveni podpořit 98 žádostí, které doporučila odborná komise v celkovém finančním rozsahu 5,3 milionu korun. Jedná se tak o rekordní částku, která do obecních prodejen z krajského rozpočtu půjde. Zachování těchto a podobných služeb na venkově musí být i v této nelehké době jednou z priorit,“ uvedl hejtman.

Krajská podpora narůstá každým rokem, což potvrdil také radní pro životní prostředí, zemědělství a venkov Václav

Kroutil. „Trend navyšování podpory ze strany kraje je patrný. V minulém roce jsme podpořili 85 žádostí, v roce 2018 to bylo 69 žádostí. Považuji za správné a potřebné zajistit obslužnost obcí a místních částí do 500 obyvatel, což potvrzují obyvatelé i starostové na území celého našeho kraje,“ řekl Václav Kroutil.

Jednou z obcí, která je dlouhodobě aktivní v rámci žádostí o podporu své obecní prodejny, je Přívrát nedaleko České Třebové. „Krajská dotace na podporu obecních prodejen je pro naši obec velmi důležitá, jelikož díky tomu můžeme získat až 100 tisíc korun. Provozovat prodejnu je pro obec vždy velmi náročné a výsledky jsou nejisté. Tato krajská podpora nám určitou formu jistoty dodává. Snažíme se, aby především starší občané nemuseli spoléhat na své příbuzné a mohli si v prodejně zajistit základní potraviny, ale také hygienické či další potřeby. Jdeme cestou prodeje kvalitních a tradičních regionálních potravin, od výrobců, které naši lidé znají a které se snažíme prodávat za přijatelné ceny,“ uvedl starosta Přívrátu Jan Stránský.

Bc. Petr Šilar

Rozpočet města v roce 2020

Vývoj rozpočtu pro rok 2020 potvrzuje obavy velkého propadu daňových příjmů. Ty se skládají zejména ze sdílených daní (DPH, daň z příjmu právnických a fyzických osob). Sdílené daně se rozpočítávají podle stanoveného koeficientu mezi stát, kraje a obce. Každá obec se na celostátním hrubém výnosu sdílených daní podílí procentem stanoveným vyhláškou Ministerstva financí. Mezi nesdílené daňové příjmy pak patří místní poplatky (např. poplatek za uložení odpadů) a daň z nemovitosti, která je jedinou daní zůstávající městu v plné výši. Dalším příjmem města pak je samozřejmě nájemné z bytových i nebytových prostor či příjem z prodeje majetku.

U sdílených daní vidíme **propad oproti roku 2019 za prvních pět měsíců 13,88 %**. Zatímco v roce 2019 obdrželo město do rozpočtu ze sdílených daní za leden až květen 9 489 880,01, – Kč, za stejné období

roku 2020 to je 8 172 350,46, – Kč, rozdíl činí –1 317 529,55, – Kč, což pro představu je zhruba stejná částka, jakou město ročně vynaloží na provoz mateřské a základní umělecké školy.

Výhled na další období není lepší. Plánované daňové příjmy města Bystré byly podle predikce ministerstva financí z podzimu 2019 pro rok 2020 25 200 816, – Kč. Snížené daňové příjmy podle predikce MF v důsledku krize k 21. 4. 2020 jsou 21 029 216, – Kč. Snížené daňové příjmy podle predikce Národní rozpočtové rady: 20 160 653, – Kč. Důsledek kompenzačního bonusu: dalších –1 283 839, – Kč. Sečteno a potřeno: –6 324 002 (–25,09 %).

A to nepočítáme s dalším vládním návrhem s dopadem na rozpočty samospráv, tzv. zpětnou kompenzací daňových ztrát, která přináší pro samosprávy propad nejméně 7 mld. Kč pro obce a přes 2,5 mld. Kč pro kraje.

Co to pro město znamená? V první řadě nutnost hledání úspor. Připravujeme úpravu rozpočtu, kdy v běžných výdajích chceme najít úsporu cca 10 %. Nebudeme plošně škrtat, ale pečlivě zvažovat účelnost vynaložených prostředků. Je třeba také přehodnotit investice, některé budeme muset odložit nebo zrušit. V přípravě těch zásadních ale pokračujeme. Jedná se o projekt rekonstrukce zdravotního střediska, revitalizace hráze Jerkova rybníka, projekt Bytové domy čp. 454 a 455, energetické úspory či opravy základní školy. Na dotace nemůžeme příliš spoléhat, protože žadatelů je hodně a peněz málo. Často se také nekryjí skutečné potřeby města s dotačními programy. Město sice má rozpočtové rezervy z minulých let, je ale třeba předpokládat, že období snížených daňových příjmů může trvat několik let. Proto je třeba připravovat se již nyní.

Mgr. Jan Neudert,
starosta města

MK Smetanova, dokončení povrchů

Vybudování místní komunikace Smetanova bylo jednou z větších investičních akcí tohoto roku. Staveniště převzala firma COLAS, středisko Bystřice nad Pernštejnem 14. dubna, stavba byla dokončena 2. června. Firma tedy stavbu provedla za 49 dnů, přičemž smluvní termín byl 58 dnů. V rámci akce byla realizována nová komunikace v šíři 5,5 m v celkové ploše 2.372 m², po obou stranách vznikly pásy v šíři min 1,1 m pro zeleň, vstupní a vjezdové zpevněné plochy nebo jinou úpravu podle dohody

s vlastníky RD. Další zpevněné plochy byly vybudovány na náklady vlastníků přilehlých pozemků a RD. Součástí stavby bylo i provedení zpevněných ploch ze zatravnovací dlažby v šíři 2,05 m pro možnost parkování osobních automobilů, jedná se o dvě plochy o výměře 86 m² a 33 m².

Firma ve výše uvedeném termínu provedla zpevněné plochy pro vlastníky RD a jako vícepráce i hrubé terénní úpravy mezi silničními obrubníky a hranicemi sousedních pozemků, resp. terénní úpravy

Bude letní kino?

Chtěli bychom, aby bylo, ale ... situace je jaká je, těžko se cokoliv plánuje. Proto, prosím, sledujte vývěsky, web a věnujte pozornost hlášením. **J. Hanus**

na navazujících zatravněných pozemcích. Definitivní terénní úpravy a osetí provede jiná firma.

Konečná cena dle rozsahu skutečně provedených prací se v současné době zpracovává na základě geodetického zaměření.

Mgr. Jan Neudert, starosta města

Poděkování Pečovatelské služby

DOMOV Bystré, o.p.s. poskytuje pečovatelskou službu v Bystrém a okolních obcích seniorům a osobám se zdravotním postižením a chronickým onemocněním. Nejinak tomu bylo i v době „covidové“.

Lze říci, že během let, kdy službu zajišťujeme, jsme řešili řadu nejrůznějších i velmi složitých a nečekaných situací týkajících se našich klientů tak, abychom jim v daný okamžik vždy dokázali pomoci. Ale pandemie COVID 19 nás zpočátku „zaskočila“. Okamžitě jsme museli řešit zcela zásadní požadavek – poskytovat službu našim klientům tak, abychom je, při našem vzájemném kontaktu, ochránili před možnou nákazou. To znamenalo i přijetí vnitroorganizačních opatření, jejichž cílem byla ochrana i nás samotných, tedy celého pracovního týmu. Dnes mohou říci, že jsme vše zatím a zdůrazňuji slovo zatím, zvládli velmi dobře. Zvládali dobře také díky Vám, mnoha rodinným příslušníkům našich klientů, kteří s námi úzce v péči o své blízké spolupracovali. Museli jsme totiž některé služby omezit a u některých klientů naopak

rozšířit. **Děkujeme Vám. Náš dík patří i našim klientům, kteří zodpovědně přistupovali k našim hygienickým opatřením a pečlivě nosili roušky.** Roušky jsme nosili všichni. **Děkujeme za jejich bezplatné ušití.** Využili jsme je nejenom pro naši službu, ale mohli jsme je rozdat i mezi naše klienty, a dokonce dát řadě občanů z Bystrého a některých okolních vesnic. **Děkujeme především p. Janě Báčové, p. Tereze Uherkové, p. Renatě Petrové a všem dalším, jejichž jména ani neznáme. Jejich ušitá díla totiž na nás mnohdy „čekala“ na klíče u dveří domu s pečovatelskou službou. Potěšily nás i roušky ušité týmem studentek z Olomouce. Kromě roušek jsme každodenně používali stíty, jednorázové rukavice a různé dezinfekce... **Děkujeme za darované stíty,** které jsme zdarma obdrželi od firmy IRESOFT a z akce „Tiskne celé Svitavsko“. **Děkujeme také za darované jednorázové rukavice** autoservisu Jakub Dvořák.**

Děkujeme všem, kteří se svou pomocí, radou, vstřícností a podporou zasloužili o to, že jsme poznali, jak umíme držet při

sobě, vzájemně si pomoci a zcela nezištně věnovat svůj čas potřebným lidem kolem nás. Lidská lhostejnost neměla v pandemii COVID 19 žádnou šanci.

Pokud stojíte před rozhodnutím, zda zvládáte přes zhoršení zdravotního stavu i nadále žít doma či potřebujete pomoci s péčí o blízkého v domácím prostředí, obraťte se na nás na tel. 607 785 488, 722 358 855. **Pečovatelská služba DOMOV Bystré, o.p.s.**

Strom rodáků je mezi dvanácti finalisty

Rada města na jednom z dubnových zasedání rozhodla o nominaci Stromu rodáků do ankety Strom roku 2020, kterou již mnoho let pořádá Nadace Partnerství. Jistě jste mnozí z vás zaznamenali zprávu o skvělém vítězství Chudobínské borovice, která roste na skalnatém výběžku Vírské přehrady. Nejen, že se stala vítězem republikové ankety Strom roku 2019, ale také získala i první místo v anketě Evropský strom roku 2020. I to byla jedna z inspirací pro podání nominace našeho Stromu rodáků. Ale nejen to. Velkým důvodem bylo, že letos to bude jeden rok od úmrtí pana režiséra Vojtěcha Jasného, který si tento statný javor na Němcově kopci vybral do svého filmu Všichni dobří

rodáci a rád u něho trávil volné chvíle v Bystrém. A právě na počest panu režisérovi se Rada města rozhodla tento strom do ankety nominovat. Kromě toho, že si tento dominantně stojící javor zahrál ve filmu, tak i za těch téměř 200 let svého života musel být svědkem spousty různorodých lidských osudů. Je vyhledávaným místem velké řady turistů, dětí z našich škol a místních občanů. Stal se vyhledávaným objektem pro řadu malířů a fotografů.

Velmi nás těší, že právě náš Strom rodáků byl vybrán mezi 12 finalistů ankety. A to letos dokonce z 54 zaregistrovaných stromů z různých koutů České republiky. Ve středu 17. června jsme u stromu přivítali zástupce

z Nadace Partnerství, kteří si přijeli náš strom prohlédnout, vyfotografovat a pohovořit o jeho historii. Šťastnou rukou paní ředitelky ZUŠ Bystré, bylo stromu vylosováno číslo 11. A na strom bylo stuhou pověšeno označení, že je finalistou ankety Strom roku 2020. Fotografie všech finalistů ankety, včetně našeho stromu nám budou nadací zapůjčeny pro výstavu, která proběhne o víkendu 4. až 6. 9. v rámci Zahradních slavností DNZ Bystré.

Nominaci do ankety podpořili všechny naše školy a také Sokol Bystré. Pojďme teď do toho všichni společně a podpořme náš Strom rodáků na cestě ke skvělému výsledku v této anketě. Třeba i k vítězství. Myslím si, že si to opravdu zaslouží a je to pro dobrou věc. Hlasování začne 21. 7. a potrvá do 11. 10. Hlasovat lze na webu www.stromroku.cz. A to buď formou DMS (dárcovská SMS), nebo také online. Cena jednoho hlasu je pouhých 30,- Kč. Hlasovat samozřejmě můžete i vícekrát. Výtěžek hlasování je nadací použit na ošetření a výsadbu stromů. Veškeré bližší informace o hlasování a podpůrné odkazy budeme zveřejňovat na stránkách města a na facebooku. Budeme rádi, když odkazy a informace ohledně hlasování budete šířit mezi své přátele a dál do širokého okolí, aby náš strom získal co největší počet hlasů. Do 4. 10. budeme mít možnost na webu ankety sledovat průběžný stav hlasů u profilu našeho stromu, a pak na posledních sedm dní bude hlasování tajné. Slavnostní vyhlášení výsledků bude 20. 10. v brněnské Hvězdárně a planetáriu.

Moc vám předem děkuji za váš případný hlas a také za jakoukoli jinou podporu, kterou nám pomůžete Strom rodáků propagovat a posílit tak možnost vítězství v anketě.

Ladislav Báča, místostarosta

Jiří Hudec
www.foto-hudec.cz

Město Bystré
vás zve na výstavu fotografií Jiřího Hudce
na téma:

(Ne)všední krásy Vysočiny

Otevírací doba: Po 8.00 - 11.30 / 12.30 - 17.00

Út 8.00 - 11.30 / 12.30 - 15.30

St 8.00 - 11.30 / 12.30 - 17.00

Čt 8.00 - 11.30 / 12.30 - 15.30

Pá 8.00 - 11.30 / 12.30 - 15.00

So 9.00 - 13.00

TIC Bystré, nám. Na Podkově 68, 569 92 Bystré

1. července - 31. srpna 2020

Tisk a rámování:

Oprava hráze Jerkova rybníka

V posledních dvou letech se město Bystřé spolu s místními rybáři potýkalo s výrazným kolísáním hladiny Jerkova rybníka. Tyto změny ve stavu objemu vody nebyly zapříčiněny jen dlouhotrvajícím nedostatkem srážek, ale i průsakem vody v místě přepadu. Až do května byla situace vždy úspěšně provizorně vyřešena navedením jílové zeminy, kterou bylo detekované místo úniku zasypano a následně zhutněno.

Situace se však výrazně změnila na konci druhého květnového týdne, kdy došlo k masivnímu poškození hráze. „Byli jsme v šoku. Týden po opětovném jílovém zasypaní bylo vše ok. Na město jsem hlásil, že vše funguje, hladina Jorčáku se zvedá, voda nikde neuniká. Druhý den však bylo vše jinak. Ve chvíli, kdy jsem viděl, kolik vody teče ve Zlatém potoce, už jsem tušil, že se musela stát nějaká katastrofa“, říká k situaci pan Marek Fric, jednatel

Plánování sociálních služeb pro území Poličska

MAS POLIČSKO z.s. zahájila 1.4.2020 realizaci projektu Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro území Poličska. Cílem projektu je vytvořit plán sociálních služeb metodou komunitního plánování, jehož obsahem bude analýza území, popis poskytovaných sociálních služeb a souvisejících služeb a možnosti a potřeby jejich rozvoje. Doba trvání projektu je naplánována na 2 roky do 31.3.2022. Nositelem celého projektu je MAS POLIČSKO z.s. a partnerem je město Polička.

Do tvorby plánu jsou zapojeny obce území, poskytovatelé sociálních služeb v regionu a zástupci uživatelů sociálních služeb. Snahou realizačního týmu je v co největší míře zapojit i širokou veřejnost jednak pro získávání informací o potřebách občanů v oblasti sociálních služeb a také pro zpětnou vazbu na stanovení strategie rozvoje služeb.

Za tímto účelem byly vytvořeny 4 pracovní skupiny, které se zaměří na cílové skupiny, které nejčastěji potřebují využívat sociální služby (např. osoby se zdravotním postižením, senioři, rodiny s dětmi, osoby v krizi...). V pracovních skupinách budou zapojeni poskytovatelé a uživatelé jednotlivých sociálních služeb, zástupci odborné veřejnosti. V případě zájmu se do projektu může zapojit kdokoli z řad široké veřejnosti v každé fázi projektu. Více informací o projektu naleznete na webových stránkách www.maspolicsko.cz v sekci Projekty MAS. Můžete nás kontaktovat prostřednictvím emailu: koordinatorkp@maspolicsko.cz

Za realizační tým

Bc. Tereza Jakubová, koordinátor SPRSS

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MO Bystřé. Foto poškozeného přepadu mluví za vše.

Bylo nutno okamžitě jednat. Firma Kvaštap namíchala 4 „kubíky“ betonu, jehož dopravu na místo zajistilo město. Oprava spočívala ve vybagrování zeminy pod úroveň poškození hráze, tj. cca 1,8 m do hloubky. Díra v tělese hráze byla ucpána pomocí studnařské pěny, poté došlo k vybetonování první vrstvy. Po třech dnech bylo zhotoveno šalování a dobetonován zbytek. Po vytvrdnutí betonu byl na místo doházen jíl a následně zhutněn. Materiál na opravu hráze byl zajištěn městem, veškeré opravné práce provedli členové místního rybářského spolku.

I tato oprava hráze je brána jako dočasné provizorium, v současné době se dokončuje projekt na odbahnění a generální rekonstrukci hráze Jerkova rybníka. Všichni pevně doufáme, že se jej podaří realizovat v příštím roce.

Za MO ČRS Lenka Stejskalová

Foto poškozeného přepadu mluví za vše.

Letní pozvání do Kraje Smetany a Martinů

Borová

4. 7. – Borovský kiláček – 5. ročník dětského cyklistického závodu. Místo konání za roubenkou (Hospoda u Lesa). Prezentace v 8.45 hod., start v 10.00 hod.

4. 7. – Letní kino v Borové – Začátek v 21.30 hod. u sokolovny.

18.–19. 7. – Pout' v Borové.

29. 7. – Kočovní divadlo (u sokolovny).

15.–16. 8. – Motosraz.

Liřomyšl

3. 7. – 28. 8. – Toulcovy prázdninové pátky – 18.00 a 19.30 hod. Každý pátek o prázdninách vám odehrajeme na Toulcově náměstí pohádku nejen pro děti a koncert nejen pro dospělé.

Lubná

3. 7. – Letní kino v letním areálu – Komedie Přes prsty, areál otevřen od 19.30 hod., promítání cca od 20.30 hod., občerstvení zajištěno, vstupné dobrovolné.

17. 7. – Letní kino v letním areálu –

Smetany a Martinů

Komedie Vlastníci, areál otevřen od 19.30 hod., promítání cca od 20.30 hod., občerstvení zajištěno, vstupné dobrovolné.

25. 7. – Poutová zábava v letním areálu, hraje Rytmik.

Políčka

24.–25. 7. – Colour Meeting Políčka – Oblíbený multikulturní festival v jedinečném prostředí poličského parku u hradeb. Hudba, dětská divadla, výstavy, dětský koutek, domácí kuchyně, čajovna.

24. 5.–25. 10. – Imaginárium v Políčkách – Imaginárium je poctou představitosti a tvořivosti, která nám říká a připomíná, že lidské ruce umí zázraky a fantazie je nekonečná. Výstava oživuje výtvarné objekty, loutky, obrázky a divadelní dekorace.

Nejen děti čeká hodina plná zábavy a her, kdy se budou moci všeho dotýkat, vše prozkoumávat a zkoušet.
www.cbmpolicka.cz

Sebranice

26. 7. – Anenská pouť – u kaple sv. Anny na Vysokém Lese, začátek v 15 hodin mší svatou, občerstvení zajištěno.

Svojanov

4. 7. – Zahájení léta na hřišti u rybníka.

5. 7. – V 16 hod. vzpomínková akce Díky Vám k výročí ukončení 2. světové války s odhalením pamětní desky Janu Timmovy na náměstí ve Svojanově.

11. a 25. 7. – Letní kino na hřišti u rybníka.

26. 7. – Tradiční pouť Majdalena.

15. 8. – Letní kino na hřišti u rybníka.

29. 8. – Ukončení léta (hasiči, sportovci).

Po oba měsíce bude na radnici ve Svojanově výstava obrazů Ladislava Šauera z Dalečína Barvy mé Vysočiny. Otevřena denně 10–16 hod.

Covid, dovolená, učebnice, Andersen

Milí čtenáři, protože se nám blíží prázdniny a další číslo Bysterských novin vyjde až na konci srpna, předesílám, že od 3. do 14. srpna budu mít dovolenou. Knihovna bude zavřená.

V průběhu července, v druhé polovině srpna a dále budeme mít (snad) otevřeno, jak jste zvyklí – v pondělí, ve středu a v pátek od 8 do 11.30 a od 12.30 do 16.30 hod.

Po dobu trvání nouzového stavu jsme dvakrát nechali prodloužit veškeré výpůjčky tak, abyste nemuseli platit upomínky za pozdní vrácení. Na začátku května jsme je nechali prodloužit ještě jednou tak, aby knihy stihli vrátit i ti, kdo se o otevření knihovny dozvěděli později, nebo nemají pravidelně cestu. Počtvrté je už prodloužit nenecháme, od 1. července opět začneme rozesílat upomínky.

Co se týče opatření týkajících se zamezení šíření nákazy covid-19, v knihovnách nadále platí povinnost dezinfikovat si ruce.

A nyní zpráva pro rodiče. I letos vám pomůžeme s obalováním učebnic. Pokud je vaše děti dostanou na konci školního roku, klidně je přineste v průběhu léta tak, abyste se v září vyhnuli zbytečnému čekání. Ceny zůstávají stejné – 5 Kč za formát A5 a 10 Kč za formát A4.

A poslední zpráva. Rozloučení s prázdninami, prostřednictvím kterého se vždy poslední čtvrtek v srpnu seznamujeme s nějakou dobrou, leč méně známou knihou, letos neproběhne. Zato ale proběhne – z 28. na 29. srpna – Noc s Andersenem pro žáky 6. a vyšších tříd. Zatím je přihlášených, co by na prstech dvou rukou spočítal. Téma – Bystré a jeho

lidé za 2. světové války – na první dobrou asi příliš neosloví, ale že už máme připravený program, můžu garantovat, že máme co nabídnout. Vydáme se po stopách bysterských, kterých se 2. druhá světová dotkla „nejvíce“, seznámíme se s jejich osudy (tím, že splníme pár úkolů), zahrajeme si jednu super hru, bude prostor pro volnou zábavu, možnost zkouknout nějaký film atd. Máte-li potomka, kterého by to mohlo zajímat, povězte mu o tom. Ještě se může přihlásit. Čím více nás bude, tím více legrace užijeme.

Noc s Andersenem pro mladší děti (2. – 5. tř.) proběhne z 9. na 10. října. Děti, které jsou momentálně v 5. tř., si mohou vybrat, které z Nocí se zúčastní. Vyřešíme přes SMS. Pokud se na Noci s Andersenem pro mladší děti uvolní nějaká místa, dám vědět.

Z. Klodnerová, knihovnice

Poznávací zájezd – nejen pro seniory

Komise sociální a občanského soužití města Bystré Vás zve, vážení a milí, na poznávací zájezd do Podorlicka a nejnáchodnější části Orlických hor: **Lanškroun – Mariánská Hora** u Lanškrouna – **Králíky – Miedzylesie /Polsko/ – Zemská brána** – Bartošovice v Orlických horách – **Neratov** (poutní kostel s částečně prosklenou střechou) – přes vodní nádrž **Pastviny – Letohrad** – Ústí nad Orlicí – Česká Třebová – Litomyšl – zpět do Bystrého.

Z Bystrého se vydáme přes Svitavy do **Lanškrouna** v Podorlické pahorkatině, historického města ležícího na rozhraní Čech, Moravy a Slezska. Město bylo založeno ve 13. století a neslo dříve německý název Landeskrona, Landskrona, což v překladu znamená Zemská koruna. Prohlédneme si náměstí, kostel sv. Václava a zámeckou zahradu.

Cestou s panoramatickými výhledy po lanškrounské kotlině se vydáme na poutní místo **Mariánská Hora** u Lanškrouna. Kostel na Mariánské Hoře stojí přímo na hlavním evropském rozvodí. Z východního okapu stéká voda do povodí Moravy – Dunaj k Černému moři a západní okap vodu posílá do povodí Orlice – Labe moři Severnímu. Nedaleko se nachází zcela nová rozhledna postavená ze dřeva a kamene. Z plošiny ve výšce 19 metrů je krásný výhled na Orlické hory v severovýchodních Čechách. Nejvyšší hora Velká Deštná se nachází v n. v. 1 115 m. Celá oblast s četnými potoky a říčkami tvoří malebná údolí je odvodňována řekou Orlicí a jejími přítoky.

Dále budeme pokračovat do horského městečka **Králíky** v široké Kladské kotlině mezi Králíckým Sněžníkem (1424 m n.m.) a Suchým vrchem (995 m n.m.). Zde si prohlédneme náměstí, v těsné blízkosti Králík navštívíme poutní místo **Hora Matky Boží** (760 m n.m.). Poutní komplex je od roku 2018

Národní kulturní památkou. Je tvořen kostelem Nanebevzetí Panny Marie, ambity, kryptou, nádvořím poutníků, kaplí Svatých schodů a klášterem. Na venkovní barokní schodiště navazuje poutní alej s osmi kaplemi. Krásu tohoto místa podtrhuje překrásná okolní příroda a horské scenérie. Navštívíme placený prohlídkový okruh s průvodcem. V širším okolí města se nacházejí objekty Králícké pevnostní oblasti. Dělostřelecká tvrz Hůrka v blízkosti Králík představuje jeden z pilířů čs. opevnění z let 1935–1938, od roku 2012 je tvrz přístupná veřejnosti.

Asi 8 km od hraničního přechodu Dolní Lipka se nachází polské příhraniční městečko **Miedzylesie (Mezilesí)**, cca 2 800 obyvatel. Městečko vzniklo na staré obchodní cestě z Bratislavy přes město Kladsko do Brna a Vídně. V případě zájmu sem můžeme zavítat a projít se po náměstíčku s barokním zámekem.

Po návštěvě Polska se dostaneme na českém území do těsné blízkosti skalnatého úseku řeky Divoké Orlice, do chráněného přírodního útvaru nazvaném **Zemská brána**. Řeka zde vyhloubila romantické údolí v rozpukáných rulách a pronikla tak do vnitrozemí Čech. Výrazné rulové skály působí dojmem vstupní brány do Čech. Tohoto přírodního útvaru napomáhá i kamenný most s jedním obloukem z let 1901–03. Zde si uděláme krátkou zastávku, abychom mohli obdivovat přírodní krásy a prohlédnout si zrekonstruovaný kamenný most.

Další naší zastávkou bude **Neratov**, původně pohraniční osada, nyní část obce Bartošovice v Orlických horách, od 17. stol. mariánské poutní místo. Zajímavá je především severojižní orientace kostela, ale také historie kostela. V květnu 1945 kostel vyhořel, v roce 1973 byl na trosky kostela vydán demoliční výměr, ale na demolici nedošlo.

Od 90. let 20. století se obnovila poutní tradice. V letech 2007–2008 byl kostel zastřešen částečně prosklenou střechou. Pokračuje oprava kostelních věží a úprava okolí kostela s cílem vybudovat zázemí pro přicházející poutníky.

Domů se budeme vracet přes obec a letovisko **Pastviny**, přesně řečeno přes železný most nad vodní nádrží postavený v letech 1932–38 na Divoké Orlici.

Dle časových a fyzických možností je možná také krátká zastávka na náměstí v **Letohradě**, městečku s bohatou historií, které se až do roku 1950 jmenovalo Kyšperk. Na náměstí se dvěma podloubími stojí barokní zámek, kostel sv. Václava, Mariánský morový sloup a budova městského muzea. Mezi památky města patří barokní objekt Nového dvora s unikátním Muzeem řemesel.

Dále budeme pokračovat přes: Ústí nad Orlicí – Česká Třebová – Litomyšl – zpět do Bystrého.

Organizační informace:

Termín zájezdu: středa 9. září 2020, odjezd z Bystrého v 7.30 hod. z autobusového nádraží, předpokládaný návrat kolem 18. hodiny. **Oběd:** Polévka a hlavní chod v ceně 135,– Kč. Výběr ze dvou jídel 1. smažený vepřový řízek (150 g), bramborový salát, nebo 2. přírodní vepřový řízek, brambory. Jídlo a nápoj si hradí každý sám. Prosíme, při přihlášení zájezdu nezapomenout přihlásit jídlo (volba č. 1, č. 2). Vaše volba jídla je závazná. Město Bystré zájezd podpoří finančním příspěvkem. **Orientační cena zájezdu do 200,– Kč** včetně vstupného do areálu kláštera v Králíkách. Skutečná cena zájezdu závisí na počtu účastníků (cena za dopravu).

Přihlášení zájezdu, volba jídla k obědu (č. 1, č. 2) probíhá v Informačním centru v Bystrém od 1. 7. 2020.

Zdeněk Mrkos, člen komise

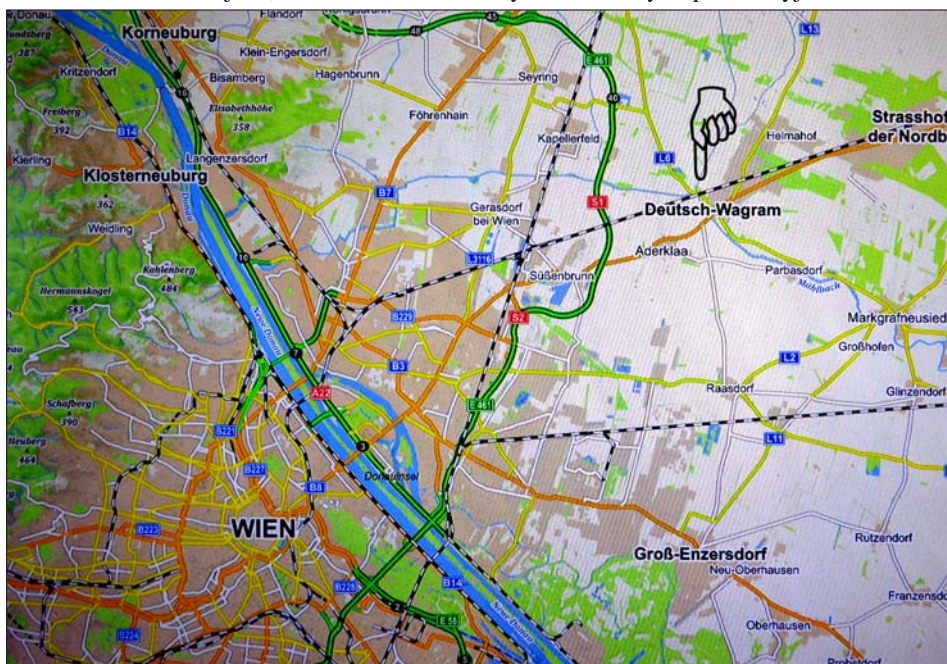
Epidemie hlavničky v Bystrém

Vážení čtenáři Bysterských novin, v tomto krátkém povídání o další epidemii, která zasáhla naše městečko, volně navážeme na článek z minulého čísla.

Psal se rok 1809 a v Evropě probíhaly tzv. Napoleonské války. Jedna z bitev, při které francouzská vojska Napoleona porazila rakouská vojska arciknížete Karla Ludvíka proběhla nedaleko Vídně u města Wagram. Podle Vojenskohistorického válečného lexikonu (1618–1905) bitva u Wagramu probíhala ve dnech 5.–6. července 1809 a zúčastnilo se jí na francouzské straně 160 000 vojáků a 584 děl, na straně rakouské 130 000 vojáků a 402 děl. Francouzi ztratili v této bitvě 37 000 vojáků, Rakušané ztratili

26 000 vojáků. I přes vyšší ztráty bitvu vyhrála vojska francouzská. Ta pronásledovala rakouská vojska až ke Znojmu a tam bylo také podepsáno 11. července příměří. I když se může zdát, že bitva probíhala daleko od našeho městečka, její následky pocítili i naši předci.

Přismák pan František Elčner popisuje ve své kronice, jak do Bystrého dorazil oddíl asi 500 francouzských vojáků rozjařených vítězstvím a ti bili a trýznili zdejší obyvatele neobyčejně surově. Když se postižených rychtář Jan Štaffa ujímal, zbili ho vojáci tak, že byl potom řadu týdnů nemocen. Když žoldnéři z Bystrého odjížděli, bylo zde vše vyloupeno a vyvedeno.

Lokace Wagramu

Napoleon u Wagramu. Malba Horace Verneta

P. Josef Lazniovský

To ale nebylo vše, co místní lid čekalo. Asi za týden bylo do Bystrého přivezeno na 200 raněných francouzských vojáků a na místním zámku byl zřízen vojenský polní lazaret. Léčení zraněných vojáků se musel ujmout místní vrchnostenský lékař František Dědek a také Josef Karel Ignác Tichý (1750–1809) lékař a purkmistr v Poličce. V listinách je uváděn MUDr. Tichý jako šeflékař ve vojenské polní nemocnici v Bystrém. Sám opatroval pro nemocné léky, než přijela vojenská lékárna. Nakazil se hlavničkou (staré nepoužívané označení pro břišní tyfus) a zemřel v Poličce 4. srpna 1809 a byl pohřben na hřbitově u sv. Michala. Tehdy zemřelo v polní nemocnici od 8. července do 30. srpna podle matričních zápisů 128 vojáků. Tím ale celá tragédie pro bysterské neskončila. Nemoc se také rozšířila mezi místní obyvatele a podlehl jí také nenáviděný zámecký správce Johann Hoppa († 28. července 1809 ve věku 40 let) a místní farář Josef Lazniovský († 23. srpna 1809 ve věku 58 let), který chodil umírající francouzské vojáky zaopatřovat. Mezi obyvateli Bystrého od 26. července do 24. prosince roku 1809 podlehl této epidemii 36 obyvatel.

O tehdejší situaci v Bystrém se krátce třemi zápisy zmiňuje i latinsky psaná farní kronika.

V následujících několika letech procházeli císařští vojáci přes Bystré a okolí. Nikdy se to neobešlo bez problémů, a navíc muselo městečko finančně přispívat na stravu vojska i krmení pro koně a také platit za dopravu vojenského materiálu.

Z uvedených skutečností je patrné, jak těžké následky bitvy u Wagramu museli nést naši předci.

Lze s velkou pravděpodobností konstatovat, že i my a naši potomci ponese následky současné pandemie po mnoho dalších let. Děkujeme všem, kteří tehdejší události zapsali.

D. + S.

Knižní novinky

Milí čtenáři, tentokrát vás potěšíme. Vyšly novinky od řady oblíbených autorů a ty top jsme koupili.

Z detektivek a thrillerů jsme koupili tituly Jeden z nás od S. Lapeni, Nikdo není doma od T. Weavera, Krátký proces od R. Skláře, Muž, který si hrál s panenkami od M. Jons-sona, Břicho nestvůry od L. Pennyové, Osudný slib od A. Marsonové a historickou detektivku Šarlatové zmije od F. Kalendy.

Z historických románů nešlo nekoupit sedmý díl ze série Rytíři z Vřesova – Já, rytíř od F. Niedla, druhý díl série Křišťálový klíč – Vídeňský sen od V. Vondrušky a druhý díl ze série Otto Veliký – Cizí královna od R. Gablé. Rovněž zaujala kniha Báň šílených žen od V. Masové.

Z románů pro ženy jsme vybrali Iluze od B. Nesvatbové, Foukneš do pěny od R. Třeštíkové, Kdo věří na zázraky od M. Skočilkové, Plachetnice na vinětách od J. Hájičky, Protože láska od Z. Miškufové, Pláž v Chorvatsku od J. Caplinové, Miluj mě vším od J. Probstové, Kouzelný ostrov od B. Bowenové, novou Haran – Pod karmínovým nebem a novou Moyesovou – Schovej mě v dešti.

Dále jsme koupili nového Backmana – Úzkosti a jejich lidé, nového Smitha – Král králů, psychologický román Miss exitus od A. Palána, který pojednává o hospicové péči, a výběry povídek Za oknem a V bílém plášti.

Z titulů populárně–naučné literatury jsme vybrali a koupili Kořeny věků s podtitulem ... (viz tajenka) psaná v letech 1423–1923, Když umírá císař od F. Dobíáše – knihy, které mají vazbu na Jimramov, Transsibiřská magistrála aneb S pivem v ruce od Finského zálivu k japonskému moři a Rozpojené státy od bývalého zahraničního zpravodaje v USA M. Řezníčka.

Pro děti jsme koupili další díl Medovníčka a Lišku Šišku u doktora. Z projektu Česká knihovna jsme získali leporela Plác tác báb, Uspávánky a vstávanky, Ohou! Kolik má kdo nohou a knihy Hororová čítanka, Sněhová víla a Taje olivového háje.

Vybírat ale můžete i z e–knih.

Více informací o knihách a jejich dostupnosti najdete v on–line katalogu knihovny – <https://jmk.tritius.cz/library/bystre> nebo se můžete doptat přímo v knihovně.

Z. Klodnerová

Zahradní slavnosti 2020

Domov na zámku Bystré zve na „Zahradní slavnosti 2020“, které se konají 5. září 2020 v zámeckém parku. V bohatém programu vystoupí ZUŠ Bystré, Rytmičká skupina DNZ Bystré. Letošní ročník má podtitul *Indiánské léto*, a tak čekají na návštěvníky nejen výjízdky na koních a lukostřelba, ale také soutěž o nejhezčí indiánskou čelenku i hod lasem. Hospodyňky, které se pochlubí domácími „indiánky“ obdrží sladkou odměnu. Součástí programu budou také soutěže pro děti, voříškiáda, ukázky canis a lamaterapie, hrátky v pění, bleší trh a mnohé další. Účast přislíbil také HZS Pardubického kraje a Sbor dobrovolných hasičů Bystré.

Na večerním koncertu zahrají skupiny Alband a ROCKFAKTOR. V jednání jsou i koncerty dalších hudebních formací.

Občerstvení je zajištěno. Vstupné na odpolední program je dobrovolné, na večerní koncert 80,–Kč. Domov na zámku Bystré se těší na vaši návštěvu.

Více o programu na stránkách www.dnzbystre.cz

	SPZ PRAHY	LES	JÍLOVITÁ (SLOV.)	KÝVAT	POMŮCKA: ANT	SEVERSKÝ PTÁK	JMÉNO FENY	ALE (MAĎ.)	ITALSKÁ ŘEKA	LEHKÝ BETON	POMŮCKA: BILA	GOLFOVÝ VÝRAZ	INIC. HER. HOLUBOVÉ	2. DÍL TAJENKY	OJEZDĚNÉ
ABRAHÁM (DOM.)					POLODRAHOKAMY						PSACÍ POTŘEBA				
MÍSTA TĚŽBY					KRAJNÍ MEZ ISMUS (ZŘ.)						POZDRAV OXID BORNATÝ				
1. DÍL TAJENKY								VODNÍ HLODAVEC ČÁST BUDAPEŠTI					ZKRATKA DEVÍZY BABIČKA		
POMŮCKA: BUT	HOCH (NĀŘ.)	BODAVÝ HMYZ POPÍCHAT					MUŽSKÉ JMÉNO SRBSKÁ ŘEKA					ŠVÉDSKÁ OBJ. JEDN. GAL			
OMAMNÁ LÁTKA						HRAD (NĚM.) PATŘÍCI ADCE					KAFÍČKO ŽENSKÉ JMÉNO				
ČESKÝ ZPĚVÁK					VERDIHO OPERA STARO-SLOVAN					ČTYŘHRA INIC. FIL. TAINEHO					TRUHLA
ABÁJA				ČESKÝ SPISOVATEL KONTINENT					HALÍŘ (SLOV.) TEČKY						
INIC. HER. OSIČKY			ANDULA SPZ OLOMOUCE					BALTSKÉ MOŘE LOVECKÝ PES					INIC. HER. AMORTOVÉ KÓD LET. LETHEM		
POMŮCKA: PAR	ZNAČNĚ REVMAOL. ÚSTAV						MANŽELKY CITOSLOVCE					LESKLÝ NATĚR ŘÍMSKÁ DVOJKA			
KORÝŠI					SEVER (NĚM.)					LITRY (SLOV.)					
OUTLE					ZÁMEZÍ					PATŘÍCI AIMOVÍ					

Tajenka je převzata z příspěvku Knižní novinky

Společenská kronika

V průběhu uplynulého období oslavili významné životní jubileum naši spoluobčané:

87 roků Marie Müllerová (*7.6.1933)

86 roků Ján Nemec (*8.6.1934)

75 roků Zdeněk Elčner (*13.6.1945)

74 roků Ladislav Kyncl (*18.6.1946)

73 roků Zdeňka Randová (*27.6.1947)

Srdečně blahopřejeme.

Písemný souhlas s uveřejněním gratulace získáte v IC a na matrice.

A jak to bylo dál...

Po znovuotevření se naše školka opět zardovala. Její vydezinfikované, ale příliš dlouho prázdné stěny konečně zaplnila řada krásných dětských výtvarů a malůvek. Z oken se znovu ozývá spousta písniček, lomozu a upřímného dětského smíchu. I zahrada ožila, podivili byste se nad novými bunkry a domečky pro kluky i holčičky z různých dek, šátků, padáků... ze všeho, co bylo po ruce! Děti rádi i při chůzi v plastových obloucích a objevují nové dovednosti při skoku na trampolíně! Vzhledem k nově vzniklé situaci děti tráví

většinu času venku, kde probíhá nejen volná hra, ale také různé didaktické aktivity a nácvik společných choreografií. Nám dospělým tento rej často připomíná krásné vzpomínky na dětské tábory uprostřed luk a lesů. Zase si o něco více uvědomujeme, jak báječné je s dětmi žít a být v přírodě, blízko lesa a rybníka. Není to samozřejmé. I z tváří učitelů je možné vyčíst, že je nám společně mnohem lépe.

Dne 25. 5 2020 proběhlo v mateřské škole focení předškolních dětí. Stejně jako loni se paní učitelky zhostily tohoto nelehkého úkolu

Den dětí jsme oslavili v přírodě.

Rozpis zubní pohotovosti – léto 2020

4.–5.7.	MUDr. Stanislav Adamec, Polička, Hegerova 373	461 725 987
6.7.	MDDr. Ivana Bidmonová, Dolní Újezd 383	461 631 126
11.–12.7.	MDDr. Barbora Vlčková, Litomyšl, J. E. Purkyně 1150	737 006 138
18.–19.7.	MUDr. Tomáš Cacek, Trstěnice 184	461 634 157
25.–26.7.	MDDr. Irena Elčnerová, Polička, 1. máje 606	733 152 435
1.–2.8.	MUDr., MBA Eva Feltlová, Bystré, nám. Na Podkově 25	606 182 715
8.–9.8.	MDDr. Miroslav Kašpar, Polička, Růžová 195	775 724 524
15.–16.8.	MUDr. Leona Kašparová, Polička, Růžová 195	775 724 524
22.–23.8.	MUDr. Pavla Sýkorová, Litomyšl, Mariánská 1137	461 614 614
29.–30.8.	MUDr. Pavel Kossler, Polička, Haškova 445	461 724 369

Příměstský tábor 2020

Příměstský tábor se letos uskuteční v měsíci srpnu v termínu **od 10. do 14. 8. 2020**. Pro děti bude zajištěn 8hodinový program, stravování (oběd, svačinka), pitný režim, pedagogický dozor a pojištění. Přihlášky budou k vyzvednutí v Informačním centru, vyplněné přihlášky odevzdejte nejpozději do 10. 7. 2020 také v Informačním centru. Děti budou přijaty dle data přihlášky. Přednost mají děti navštěvující bysterskou MŠ nebo ZŠ. Tábor je určen pro děti od 5 do 8 let a jeho kapacita je max. 20 dětí. Cena tábora je 1 200, – Kč. Pro bližší informace volejte na telefonní číslo 723 582 875 nebo na emailu taborbystre@seznam.cz. Těšíme se na vás.

Lenka Cupalová

velmi osobitě, a tak můžete zhlédnout ve výloze prodejny Na Devítce (u paní Kuklové) velmi netradiční a zajímavé tablo předškoláků, které bychom mohli shrnout slovy J. Ježka juniora: „Jsem živá krabice, co jste si do mě dali, to ve mně zůstane, to ve mně je.“

Den dětí jsme oslavili společnou cestou za pokladem. Děti opět strávily celé dopoledne venku, kde plnily zajímavé úkoly vázající se k přírodě a její ochraně. Naše procházka směřovala okolo Panského lesa a Jerkova rybníku a zpět úvozem směrem k Domovu pro seniory, kde nás čekalo moc příjemné překvapení připravené zaměstnanci domova pro seniory, kterým bychom ještě jednou chtěli poděkovat. Naši cestu jsme zakončili na zahradě MŠ, kde děti našly ukrytý poklad a zarážovaly si drahé kamení v písčovišti. Poslední „třešničkou“ v našem programu bylo opékání buřtíků a správný táborák pro malé objevitele.

Na závěr školního roku nás čeká výlet do Květné zahrady, kde děti navštíví starobylý statek a seznámí se s životem našich dědečků a babiček a rozloučení s předškolními dětmi formou malého vystoupení na zahradě školky, které bude letos z důvodu preventivních koronavirových opatření určeno pouze rodičům a blízkým předškolákům.

Minulý článek nesl název „Hlavně nesmí být smutno“... jsme upřímně rádi, že v naší školce už není smutno ani tomu nejzazšímu zákoutí, všude je zase živo a veselo! Velmi rádi bychom Vám popřáli krásné a klidné léto s úsměvem ve tvářích! V září zase na shledanou...

Za MŠ Kvítek, Mgr. Jan Pávek

Svoz plastů během léta

Svoz plastů se uskuteční každý lichý týden v úterý, tj. **14. a 28. července a 11. a 25. srpna.**